แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดบุรีรัมย์

GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITIES OF THE DISTRICT LEARNING PROMOTION CENTERS UNDER THE BURIRAM PROVINCIAL LEARNING PROMOTION OFFICE

[1]อัญชลี ประสิทธิ์นอก, [2]ธนาศักดิ์ ศิริปุณยนันท์ และ [3]วีระพงษ์ เทียมวงษ์

[1]Oanchalee Prasitnok, [2]Thanasak Siripunyanan and [3]Weerapong Thiemwong

วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ประเทศไทย

College of Asian Scholars, Thailand

unnork2217@gmail.com

Received : January 16, 2024; **Revised** : March 28, 2025; **Accepted** :April 29, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดบุรีรัมย์ และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันและความต้องการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก (3.52) โดยด้านที่มีคะแนนสูงสุดคือ "ทีมร่วมแรงร่วมใจ" (3.57) และด้านที่ต่ำสุดคือ "การมีวิสัยทัศน์ร่วม" (3.45) ในขณะที่สภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (4.53) โดยด้านที่มีคะแนนสูงสุดคือ "การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ" (4.57) และด้านที่ต่ำสุดคือ "ทีม

[1] นักศึกษา, หลักสูตรศึกษาสาตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

[2] อาจารย์ ดร. หลักสูตรศึกษาสาตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

[3] อาจารย์ ดร. หลักสูตรศึกษาสาตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

ร่วมแรงร่วมใจ" (4.53) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความต้องการในการพัฒนาวิชาชีพและการสร้างชุมชนที่เข้มแข็งในอนาคต 2. แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดบุรีรัมย์ มีจำนวน 18 แนวทาง

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ

Abstract

This research aimed to 1) study the current status, desired status, and needs of professional learning communities of the district learning promotion centers under the Office of the Provincial Learning Promotion, Buriram Province, and 2) study the guidelines for developing professional learning communities of the district learning promotion centers under the Office of the Provincial Learning Promotion, Buriram Province. The results of the research found that. 1. The current conditions and needs of professional learning communities in district learning promotion centers in Buriram Province had an average of high (3.52), with the highest score being: “Teamwork” (3.57) and the lowest was “Shared Vision” (3.45), while the desired condition had the highest mean (4.53), with the highest score being “Learning and Professional Development” (4.57) and the lowest being “Teamwork” (4.53), indicating the need for professional development and building a stronger community for the future. 2. Guidelines for the development of professional learning communities of the district learning promotion centers under the Office of the Provincial Learning Promotion of Buriram, totaling 18 guidelines.

Keywords: Community development guidelines for professional learning, District level learning promotion center

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงบริบททางการศึกษาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันสถานศึกษาไม่ได้ถูกขับเคลื่อนด้วยวิธีการในการบริหารจัดการแบบเดิม ๆ อีกต่อไปแต่จะถูกขับเคลื่อนด้วยพลังความรู้และนวัตกรรมใหม่ ๆ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายในการขับเคลื่อนจุดเน้นในการปฏิรูปการศึกษา 6 ยุทธศาสตร์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ,

2561) ได้แก่ 1) หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ 2)การผลิตและพัฒนาครู 3) การทดสอบการประเมินการประกันคุณภาพและการพัฒนามาตรฐานการศึกษา 4) ผลิตพัฒนากำลังคนและงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของการพัฒนาประเทศ5) ICT เพื่อการศึกษา 6) การบริหารจัดการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งยุทธศาสตร์ด้านที่ 1 หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้และยุทธศาสตร์ด้านที่ 4 ผลิตพัฒนากำลังคนและงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของการพัฒนาประเทศโดยให้ใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในอดีตหน้าที่ของครูมีบทบาทมากที่สุดคือในด้านการเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ ครูต้องเป็นผู้พูดที่ดีมีความสามารถในการถ่ายทอด นักเรียนต้องเป็นผู้ฟัง ครูเป็นคนสั่งเพื่อให้นักเรียนทำตาม แต่ในยุคศตวรรษที่ 21หัวใจสำคัญของการเรียนการสอนคือชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ดีของครูผู้สอนที่สามารถนำไปปรับใช้กับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงจากเดิม คือ ต้องเปลี่ยนจากคำว่าครูผู้สอนเป็นครูฝึก ต้องเปลี่ยนจากห้องสอนเป็นห้องทำงาน ต้องเปลี่ยนจากที่เน้นการสอนของครูมาเป็นเน้นการเรียนของนักเรียน ต้องเปลี่ยนจากการเรียนเป็นรายบุคคลเป็นการเรียนร่วมกันเป็นกลุ่ม ต้องเปลี่ยนจากการเรียนแบบแข่งขันมาเป็นการเรียนแบบช่วยเหลือและแบ่งปันกัน เปลี่ยนจากการบอกเนื้อหาสาระของครูมาเป็นการทำหน้าที่เสริมสร้างแรงบันดาลใจสร้างความท้าทาย ความสนุกสนานในการเรียนให้แก่นักเรียนโดยเน้นออกแบบการเรียนให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้จากการปฏิบัติจริงที่ครูสามารถถ่ายทอดประสบการณ์ให้กับนักเรียนได้เน้นการลงมือทำร่วมกันกับนักเรียน ซึ่งปัจจุบันพบว่าครูที่นักเรียนต้องการก็คือครูที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีนวัตกรรมใหม่ ๆ หรือสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนที่หลากหลายซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพทางด้านวิชาชีพของครูและส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้นและเพื่อตอบสนองการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สาม (ปี 2554 - 2558) ที่พบว่าการประเมินที่ต้องปรับปรุงเร่งด่วนคือตัวบ่งชี้ที่ 6 ประสิทธิผลด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและตัวบ่งชี้ที่ 12

ผลการส่งเสริมเพื่อพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐานและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาอยู่ในระดับต่ำจากงานวิจัยของ Hord (1997) ที่อธิบายถึงผลที่เกิดขึ้นแก่ครูผู้สอนในการศึกษาเรื่องการพัฒนาปรับปรุงชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างมืออาชีพ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความรู้สึกโดดเดี่ยวในการทำงานน้อยลงมีความผูกพันต่อพันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษาเพิ่มมากขึ้นกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้บรรลุพันธกิจขององค์กร เสริมสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนเกิดพลังที่จะเรียนรู้จึงส่งผลให้การสอนในชั้นเรียนมีผลดียิ่งขึ้นคือการค้นพบความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับการสอน

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดบุรีรัมย์ ทำการวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาพบว่า ผลการทดสอบระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 50 นักศึกษาขาดนิสัยรักการอ่านและการทบทวนบทเรียนอย่างต่อเนื่องการพบกลุ่มมีเวลาน้อยเนื่องจากต้องใช้เวลาในประกอบอาชีพ ด้านครูผู้สอนจบไม่ตรงสาขาวิชาที่สอนและสอนหลายวิชาครูขาดประสบการณ์ในการวิเคราะห์เนื้อหาและเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดจนขาดการประสานความร่วมมือกันในการร่วมกันพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน

ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของชุมชนการเรียนรู้ จึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาและหาแนวทางครูโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการจัดการเรียนรู้ สำหรับผู้บริหารศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดบุรีรัมย์อันจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาครูในสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความเป็นครูมืออาชีพ นอกจากนั้นยังส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดบุรีรัมย์

2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดจังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดบุรีรัมย์ ดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 19 คน ครูผู้สอน 523 คน จากศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ จำนวน 23 อำเภอ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดบุรีรัมย์ รวมจำนวน 542 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ และครูผู้สอนในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 226 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

มุ่งศึกษาแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดบุรีรัมย์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNImodified) ในการจัดสำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

การวิจัยแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดบุรีรัมย์ สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและความต้องการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก (3.52) โดยด้านที่มีคะแนนสูงสุดคือ "ทีมร่วมแรงร่วมใจ" (3.57) และด้านที่ต่ำสุดคือ "การมีวิสัยทัศน์ร่วม" (3.45) ในขณะที่สภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (4.53) โดยด้านที่มีคะแนนสูงสุดคือ "การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ" (4.57) และด้านที่ต่ำสุดคือ "ทีมร่วมแรงร่วมใจ" (4.53) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความต้องการในการพัฒนาวิชาชีพและการสร้างชุมชนที่เข้มแข็งในอนาคต.

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในสถานศึกษา ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน การทำงานร่วมกันระหว่างครูและผู้บริหาร และการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผล ซึ่งช่วยสร้างความยั่งยืนและการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง.

ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่ การสนับสนุนจากผู้บริหาร การมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน และการสร้างกลยุทธ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงในวิชาชีพ

ค่าเฉลี่ยรวมของความต้องการจำเป็น (PNIModified) คือ 0.269 ซึ่งแสดงถึงระดับความต้องการจำเป็นในด้านการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ

2. แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 18 แนวทาง ดังนี้

2.1 ด้านวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วม มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

-มีพันธกิจการทำงานร่วมกันด้วยความหวังและความเต็มใจเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

-ตระหนักถึงคุณค่าของความสำเร็จเชิงอุดมการณ์ทางวิชาชีพในการปฏิบัติงานร่วมกัน

-มีเป้าหมายความสำเร็จที่สามารถบรรลุผลได้จริง เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.2 ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

-ดำเนินกิจกรรมเพื่อมุ่งไปสู่ความสำเร็จภายใต้เป้าหมายเดียวกัน

-คิดร่วมกัน วางแผนร่วมกันและเข้าใจร่วมกัน

-มุ่งเน้นวัฒนธรรมแบกัลยาณมิตรที่มีการช่วยเหลือเกื้อกูล ดูแลซึ่งกันและกัน

2.3 ด้านภาวะผู้นำร่วม มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

-ส่งเสริมให้เพื่อนครูสามารถแสดงออกด้วยความเต็มใจ มีอิสระจากอำนาจการครอบงำ

-กระจายอำนาจในการปฏิบัติงาน

-มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2.4 ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

-เรียนรู้เพื่อพัฒนาตนด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู

-ร่วมคิด ร่วมทำและแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดี

-พัฒนาการเรียนรู้และวิชาชีพจากการลงมือปฏิบัติจริงร่วมกัน

2.5 ด้านการมีชุมชนกัลยาณมิตร มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

-มีเจตคติเชิงบวกต่อการศึกษาและผู้เรียน

-ยึดหลักวินัยเชิงบวกในเชื่อมโยงการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

-ศรัทธาร่วม ในหลักปฏิบัติของคุณธรรมและจริยธรรม โดยยึดหลักพรหมวิหาร 4 (เมตตา กรุณา มุฑิตาอุเบกขา)

2.6 ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

-บริหารจัดการและปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เน้นรูปแบบทีมงานเป็นหลัก

-เน้นการปกครองแบบวัฒนธรรมกัลยาณมิตรมากกว่าวัฒนธรรมแบบราชการ

-สื่อสารด้วยใจและมีระบบสารสนเทศของชุมชนเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ

อภิปรายผล

การวิจัยแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดบุรีรัมย์ มีประเด็นที่สำคัญสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันภาวะผู้นำ สภาพที่พึงประสงค์ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดบุรีรัมย์ จากผลการศึกษา พบว่า

1.1 สภาพปัจจุบัน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดบุรีรัมย์

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับที่มากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารและครู ส่วนใหญ่มีความพึงประสงค์ให้สถานศึกษา ของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดบุรีรัมย์ กระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู ให้ดำเนินงานในการประชุมเชิงปฏิบัติการเตรียมการอบรม PLC (Professional Learning Community)

2. ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดบุรีรัมย์

2.1 ด้านวิสัยทัศน์ร่วม พบว่า ผู้บริหารและครู ของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดบุรีรัมย์ ควรร่วมกันสร้างอุดมการณ์ เป้าหมาย คุณค่างาน และภาพความสำเร็จ ที่กำลังจะเกิดขึ้นคือความหวังที่เราต้องทำให้ได้ ต้องร่วมกันสร้างภาพทิศทางความสำเร็จทุกคนต้องชัดเจนและเห็นเหมือนกัน ต้องมีการตั้งเป้าหมายกำหนดงานและเข้าใจงานร่วมกันผู้บริหารต้องร่วมกันสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีการช่วยเหลือ

เกื้อกูลเพราะถ้าสร้างโดยการสั่งการอย่างเดียวจะเกิดแรงต้านและทัศนคติในด้านลบ เพื่อพัฒนาการสร้างความตระหนักให้ทุกคนเห็นความสำคัญของเพื่อนร่วมงานซึ่งผู้บริหารมีบทบาทสำคัญมากสำหรับพื้นฐานการตัดสินใจ และหาแนวทางให้ครูมีวิสัยทัศน์และมีเป้าหมายร่วมกัน เพื่อให้ครูสามารถร่วมกันทำงานต่าง ๆ ได้จริง จึงจะทำให้การดำเนินงานด้านวิสัยทัศน์ร่วมประสบความสำเร็จได้ดี ดังนั้นครูผู้จัดการเรียนรู้ที่เป็นสมาชิกใน PLC จึงต้องมีบรรทัดฐาน ค่านิยมและความเชื่อเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน แบ่งปันแนวทางปฏิบัติ การเรียนรู้ร่วมกันจากการสอบถาม การสนทนาที่สะท้อนความคิดและการนำความรู้ไปใช้ และสภาพของการสนับสนุนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพตามลำดับ โอกาสของการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร คือ สภาพเทคโนโลยี ส่วนภาวะคุกคาม คือ สภาพเศรษฐกิจ การเมืองและนโยบายของรัฐ และสภาพสังคม 3) กลยุทธ์การบริหารเพื่อเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มี 5 กลยุทธ์หลัก คือ (1) ส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นทีมและแบ่งปันแนวทางปฏิบัติ (2) ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันจากการสอบถามการสนทนาที่สะท้อนความคิดและการนำความรู้ไปใช้ (3) พัฒนาขีดความสามารถของครูและเพิ่มประสิทธิภาพของสภาพของการสนับสนุนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (4) ยกระดับคุณภาพของการมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายร่วมกัน และ (5) เพิ่มประสิทธิภาพของการมีภาวะผู้นำร่วมและการตัดสินใจร่วมกัน

2.2 ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ พบว่า ผู้บริหารและครู ของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดบุรีรัมย์ ควรมีการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้บรรลุผลที่เกิดขึ้นกับการเรียนรู้ของผู้เรียนครูทุกคนต้องมีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบร่วมกับครูท่านอื่น ๆ ในโรงเรียน มีการบูรณาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันโดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบการทำโครงงาน (Project-based Learning) ส่งเสริมให้ครูริเริ่ม สร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ สร้างขวัญและกำลังใจกับผู้ที่สร้างประโยชน์ให้แก่โรงเรียนทั้งนี้ต้องมีความจริงใจในการตอบคำถามหรือให้คำแนะนำเพื่อนครูตามความเป็น

2.3 ด้านภาวะผู้นำร่วม พบว่า ผู้บริหารและครู ของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้บริหารควรลงมือทำงานอย่างมุ่งมั่น เสียสละ อดทนและใส่ใจให้ความสำคัญกับครูผู้ร่วมงาน เพื่อเสริมพลังอำนาจของตนเองและเป็นแบบอย่างที่ดีให้สามารถปฏิบัติตามได้ต้องแสดงออกถึงการให้เกียรติ เคารพในศักดิ์ศรีและความแตกต่าง สร้างแรงบันดาลใจภาวะผู้นำให้คนอื่นและพัฒนาภาวะผู้นำในตนเอง ด้วยการส่งเสริมและให้โอกาสในการเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการดำเนินกิจกรรมPLC มีการสร้างความรู้ความเข้าใจให้ครูโดยการจัดอบรมต่าง ๆ และการรวมกลุ่ม

กันทำ PLC ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนให้ครูในโรงเรียนเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยการจัดการเรียนที่มีประสิทธิผลต้องให้อิสระแก่ครูในการปฏิบัติงานเพื่อให้ครูสามารถออกแบบและตัดสินใจเลือกแนวทางการปฏิบัติงานที่ดีที่สุดได้อย่างเหมาะสมกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในชั้นเรียนและสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรมีคุณลักษณะของภาวะผู้นำร่วม

2.4 ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ พบว่า ผู้บริหารและครู ของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูทุกคนได้ร่วมกันสร้างสรรค์ผลงานหรือนวัตกรรมใหม่ๆ ประเมินให้รู้ความก้าวหน้าหรือหาวิธีส่งเสริม ยกระดับพัฒนาการหรือศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น เป็นการการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาตนเองเป็นคุณสมบัติของจิตวิญญาณความเป็นครูการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวปฏิบัติดีก็เป็นคุณสมบัติของจิตวิญญาณเพื่อนครู เมื่อนำสองส่วนมารวมกันก็เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และวิชาชีพจากการลงมือปฏิบัติจริงร่วมกัน ให้ประเมินความสำเร็จของการดำเนินงานในภาพรวม นำความรู้ด้าน PLC ไปประยุกต์ใช้ในการครองตน ครองคน ครองงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ Hord (1997) มีมุมองว่ากระบวนการดังกล่าวมีลักษณะของปฏิสัมพันธ์แบบ “เพื่อนช่วยเพื่อน” ซึ่งเป็นกระบวนการพื้นฐานของการพัฒนาบุคลากรที่ช่วยให้ครูสามารถประยุกต์ใช้การเรียนรู้เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานของตนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในลักษณะของการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะของการเป็นองค์กรแกร่งการเรียนรู้อีกด้วย

2.5 ด้านชุมชนกัลยาณมิตร พบว่า ผู้บริหารและครู ของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดบุรีรัมย์ ควรใช้ความเป็นกัลยาณมิตรเชิงวิชาการต่อกันเพื่อลดความโดดเดี่ยวระหว่างปฏิบัติงานสอนของครู การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีสมาชิกผู้เชี่ยวชาญหลายระดับและหลายวิชาจะช่วยสร้างความเข้าใจด้านเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง อีกทั้งทำให้ผู้บริหารและครูรู้สึกผูกพันกันมากยิ่งขึ้น Senge (1994) ได้กล่าวว่า การสนทนานอกจากในทีมได้เรียนรู้การวิเคราะห์ปัญหาร่วมกันแล้ว ยังสามารถยกระดับการสร้างความผูกพันร่วมกันในทีม ลดช่องว่างระหว่างวัย เกิดความไว้วางใจเรียนรู้ที่จะพูดคุยกันอย่างเป็นมิตรและยังสามารถขยายความเข้าใจในประเด็นสนทนาอื่น ๆ ตามมาอีกด้วย

2.6 ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน พบว่า ผู้บริหารและครู ของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดบุรีรัมย์ สถานศึกษาควรมีโครงสร้างองค์การชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแบบมีส่วนร่วม และมุ่งความยั่งยืนโดยการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง มีการสนับสนุนข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้ครูนำไปใช้ในการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้ โรงเรียนมีระบบสารสนเทศของชุมชนเพื่อการเป็น

โรงเรียนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ที่สมบูรณ์ ผู้บริหารสร้างความเชื่อมั่นให้ครูกล้าที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ที่ดียิ่งขึ้นโรงเรียนต้องเน้นความคล่องตัวในการดำเนินการจัดการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยเปิดกว้างให้พื้นที่อิสระในการสร้างสรรค์ของชุมชน

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

องค์ความรู้ในการปรับตัวของการศึกษาถือเป็นการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เป็นจุดศูนย์กลางที่การเรียนรู้ของครูและความเป็นไปได้ทางการศึกษาในการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมุ่งสู่ การพัฒนาคุณภาพการควบคุมและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนซึ่งเป็นความรู้สำคัญที่สำคัญนี้ประกอบด้วย 1) เรียนรู้วัฒนธรรมร่วมกัน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นการพัฒนาวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่สนับสนุนให้ครูและต่อเนื่องทางการศึกษาค้นคว้าและแก้ไขปัญหาในห้องเรียน โดยเน้นการแบ่งปันประสบการณ์ความคิดเห็นและความคิดเห็น 2) การเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งหมาย ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพต้องมีการที่เห็นได้ชัดเจน เช่น การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียน การพัฒนาทักษะการสอนของครู หรือการพัฒนารูปแบบการทำงานของส่วนประกอบต่างๆ เพื่อให้ได้ความชัดเจนช่วยให้สามารถพัฒนาได้... การรวมตัวกันในชุมชนต่างๆ อย่างต่อเนื่องอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

วาสนา ทองทวียิ่งยศ. (2560). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). https://ops.moe.go.th

Hord, S.M. (1997). *Professional Learning Communities: Communities of ContinuousInquiry and Improvement.* [online]. Available from : http:/ www.sedl.org/siss/plccredit.html.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.

Senge, P.M. (2000). *Schools that Learn : A Fifth Discipline Field book for Educators, Parents, and Everyone Who Cares about Education*. New York : Doubleday.